

บทที่ ๘

บทสรุป

ในการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครูมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา ๖ ต่อประชากรศึกษา ครั้งนี้ได้พิจารณาศึกษาโดยนำเอาลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อเรื่องประชากรมา ประกอบการพิจารณาด้วย โดยกำหนดปัจจัยที่จะนำมาศึกษาได้ ๔ ประการ คือ

๑. ปัจจัยทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรสและจำนวนบุตร
๒. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของตนเองและรายได้ของคู่สมรส
๓. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษาของตนเอง ระดับการศึกษาของคู่สมรส ประสบการณ์การศึกษาด้านประชากรหรือประชากรศึกษา ลักษณะงานที่ทำ เขตที่พักอาศัย และสถานที่ทำงาน

๔. การรับข่าวสารและการติดต่อกับโลกภายนอก ได้แก่ ความถี่ของการฟังวิทยุ รายการวิทยุที่สนใจฟังที่สุด ความถี่ของการอ่านหนังสือพิมพ์ รายการหนังสือพิมพ์ที่สนใจที่สุด ความถี่ของการเดินทางเข้าไปในเขตเทศบาลเมือง ความถี่ของการเดินทางเข้ากรุงเทพฯ การเคยพักอาศัยในกรุงเทพฯ และระยะเวลาในการพักอาศัยในกรุงเทพฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอตารางสถิติ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ๓ ประการ คือ T-Test, Analysis of Variance (ANOVA), และอัตราส่วนร้อยละ โดยวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความรู้และทัศนคติต่อประชากรศึกษาด้วย T-Test และ Anova โดยให้คะแนนสำหรับคำตอบของผู้ตอบแต่ละคน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยแบบมีขั้วเลขคณิต ($\text{Mean} - \bar{X}$) พร้อมทั้งหาค่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) แล้วใช้ค่าสถิติ T-Test และ Anova (Analysis of Variance) เป็นตัวทดสอบความแตกต่างที่ระดับความมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ สำหรับข้อมูลทัศนคติต่อหลักสูตรและเนื้อหา

ประชากรศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติขั้น
มูลฐานและเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงอัตราส่วนร้อยละ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบ

ผลของการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครู
มัธยมศึกษาในเขตการศึกษา ๖ ต่อเรื่องประชากรศึกษา โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นอัตรา
ร้อยละ ๕๕ ผลการศึกษาที่ได้เมื่อสรุปประเด็นต่าง ๆ ตามปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ
สังคม รวมทั้งการรับข่าวสารและการติดต่อกับโลกภายนอกแล้ว อาจสรุปผลการศึกษาได้
ดังนี้คือ

๑. ปัจจัยทางด้านประชากร

๑.๑ เพศ ผลการเปรียบเทียบความรู้ด้านประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยม
ศึกษาชายและครูมัธยมศึกษาหญิง ผลการศึกษาว่า ครูมัธยมศึกษาชายมีความรู้เรื่องประชากร
และการวางแผนครอบครัวสูงกว่าครูมัธยมศึกษาหญิง แต่ครูมัธยมศึกษาหญิงมีความรู้เรื่องเพศ
ศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาชาย เมื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติด้านประชากรศึกษาระหว่างครู
มัธยมศึกษาทั้ง ๒ กลุ่ม พบว่า ครูมัธยมศึกษาหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องประชากรและการวางแผน
ครอบครัวดีกว่าครูมัธยมศึกษาชาย แต่พบว่าครูมัธยมศึกษาชายมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ
ศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาหญิง แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างทางด้านสถิติแล้วพบว่า ความรู้
และทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาชายและครูมัธยมศึกษาหญิงไม่มีความแตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๑.๒ อายุ เปรียบเทียบความรู้ด้านประชากรศึกษาของครูมัธยมศึกษาที่มี
อายุน้อย (ต่ำกว่า ๒๕ ปี) อายุปานกลาง (๒๕-๓๕ ปี) และอายุมาก (สูงกว่า ๓๕ ปี)
ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ทางด้านประชากร การวางแผนครอบครัวและเพศศึกษาระหว่างครู
มัธยมศึกษาทั้ง ๓ กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ โดยครูมัธยมศึกษา
ที่มีอายุน้อย เป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือครูที่มีอายุปานกลางและกลุ่มที่ได้คะแนน
เฉลี่ยต่ำสุดคือครูมัธยมศึกษาที่มีอายุมาก

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน พบว่าทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษาของครูมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ โดยครูมัธยมศึกษาที่มีอายุน้อยเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องต่อประชากรศึกษาคือที่สุด รองลงมาคือครูอายุปานกลาง และอายุมากตามลำดับ

๑.๓ สถานภาพสมรส ผลการศึกษาพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่เป็นโสด มีความรู้และทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษา ดีกว่าครูมัธยมศึกษาที่สมรสแล้ว แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในเรื่องความรู้และทัศนคติต่อประชากรศึกษา ระหว่างครูมัธยมศึกษาที่เป็นโสดและครูมัธยมศึกษาที่สมรสแล้ว

นอกจากนี้พบว่า ครูมัธยมศึกษาที่สมรสแล้วและยังไม่มีบุตร มีความรู้และทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัวและเพศศึกษาคือที่สุด รองลงมาคือครูมัธยมศึกษาที่มีบุตร ๑-๒ คน และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ครูมัธยมศึกษาที่มีบุตร ๓ คน และมากกว่า ๓ คน แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติแล้ว พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในเรื่องความรู้และทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่มีจำนวนบุตรต่างกัน

๒. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

๒.๑ รายได้ของตนเอง การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ต่อประชากรศึกษาระหว่างครูมัศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่มีรายได้สูง (สูงกว่า ๓,๕๐๐ บาท) รายได้ปานกลาง (๑,๕๐๐-๓,๕๐๐ บาท) และรายได้ต่ำกว่า (๑,๕๐๐ บาท) ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ในเรื่องเกี่ยวกับประชากร ระหว่างครูมัธยมศึกษาทั้ง ๓ กลุ่ม แต่ครูมัธยมศึกษาที่มีรายได้สูงเป็นกลุ่มที่มีความรู้ทางด้านการวางแผนครอบครัวและเพศศึกษาคือว่าครูมัธยมศึกษาที่มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่มีรายได้

ต่างกัน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องทัศนคติต่อเพศศึกษา แต่ครุ
มัยที่มีรายได้อ่อนและปานกลาง เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติต่อเรื่องประชากรและการวางแผน
ครอบครัวดีกว่าครุมีธยมศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ยังได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครุ
มีธยมศึกษาที่ถูสมรสมีรายได้อื่นๆ ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้
และทัศนคติต่อประชากรศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ระหว่างครุมีธยมศึกษาที่ถูสมรส
มีรายได้อื่นๆ

๓. ปัจจัยทางด้านสังคม

๓.๑ การศึกษา การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ทางด้านประชากรศึกษา
ระหว่างครุมีธยมศึกษาที่มีการศึกษาสูง (ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี) การศึกษาปาน-
กลาง (ป.กศ.สูง และ อนุปริญญา) การศึกษาต่ำ (ต่ำกว่า ป.กศ.สูง) ผลการศึกษา
พบว่า ครุมีธยมศึกษาที่มีการศึกษาสูง เป็นกลุ่มที่มีความรู้ทางด้านประชากร การวางแผน
ครอบครัวและเพศศึกษาดีที่สุดในครุที่มีการศึกษาปานกลางและการศึกษาต่ำตาม
ลำดับ เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติด้านประชากรศึกษาระหว่างครุมีธยมศึกษาที่มีการศึกษา
ต่างกัน พบว่า ครุมีธยมศึกษาที่มีการศึกษาสูง เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติต่อเรื่องประชากร การ
วางแผนครอบครัว และเพศศึกษาดีที่สุดในครุที่มีการศึกษาปานกลาง
และครุมีธยมศึกษาที่มีการศึกษาต่ำ

นอกจากนี้ ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความรู้
และทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่างครุมีธยมศึกษาที่ถูสมรสมีระดับการศึกษาต่างกัน

๓.๒ ประสบการณ์ในการศึกษา เรื่องประชากรหรือประชากรศึกษา

เปรียบเทียบความรู้ทางด้านประชากรศึกษาระหว่างครุมีธยมศึกษาที่เคยและไม่เคยศึกษา
เรื่องประชากรมาก่อน ผลการศึกษาพบว่า ครุมีธยมศึกษาที่เคยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประ-
ชากรมาก่อนมีความรู้ทางด้านประชากร การวางแผนครอบครัวและเพศศึกษาดีกว่าครุมีธยม
ศึกษาที่ไม่ศึกษาเรื่องประชากรมาก่อนเลยอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อ
ประชากรศึกษาระหว่างครุมีธยมศึกษาที่เคยและไม่เคยมีประสบการณ์ในการศึกษาด้าน

ประชากรมาก่อน ผลการศึกษาพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่เคยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประชากรมาก่อน เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ในการศึกษาเรื่องประชากรมาก่อนเลย

๓.๓ ระดับชั้นที่ควรสอน ผลการศึกษาพบว่า ครูมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มที่มีความรู้ประชากร การวางแผนครอบครัว และมีทัศนคติต่อเรื่องการวางแผนครอบครัว และเพศศึกษาดีที่สุดใน รองลงมาคือครูที่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายและกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูมัธยมศึกษาตอนต้น และพบว่า ครูมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นกลุ่มที่มีความรู้เรื่อง เพศศึกษาดีที่สุดใน รองลงมาคือ ครูที่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และครูมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เป็นกลุ่มที่มีทัศนคติต่อเรื่องประชากรดีที่สุด รองลงมาคือครูมัธยมศึกษาตอนปลายและกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดคือครูมัธยมศึกษาตอนต้น แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างทางด้านสถิติ พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความรู้ และทัศนคติต่อเรื่องประชากรศึกษา ระหว่างครูมัธยมศึกษาที่สอนระดับชั้นต่างกัน

๓.๔ เขตที่พักอาศัย ผลการศึกษาพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมีความรู้เรื่องประชากร และมีทัศนคติต่อเพศศึกษาดีที่สุดใน รองลงมาคือครูมัธยมศึกษาที่อาศัยอยู่อำเภออื่น ๆ และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดคือครูมัธยมศึกษาที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และพบว่าครูมัธยมศึกษาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและมีทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวดีที่สุดใน รองลงมาคือ ครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดคือครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยอยู่อำเภออื่น ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในอำเภออื่น ๆ เป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวดีที่สุดใน รองลงมาคือครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมือง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ ครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยนอกเขตเทศบาลเมือง และพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยนอกเขตเทศบาลเมืองมีทัศนคติต่อเรื่องประชากรดีที่สุดใน รองลงมาคือครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมือง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ ครูมัธยมศึกษาที่อาศัยอยู่อำเภออื่น ๆ แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างทางด้านสถิติ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความรู้และทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมือง นอกเขตเทศบาลเมืองและอำเภออื่น ๆ

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความรู้ และทัศนคติต่อประชากรศึกษา ระหว่างครูมัธยมศึกษาที่ทำงานในเขตเทศบาลเมือง นอกเขตเทศบาลเมือง และอำเภออื่น ๆ

๔. การรับข่าวสารและการติดต่อกับโลกภายนอก

๔.๑ ความถี่ของการฟังวิทยุ ผลการศึกษาพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่ฟังวิทยุเป็นประจำ เป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับประชากร เพศศึกษา และมีทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาที่ฟังวิทยุนาน ๆ ครั้ง แต่พบว่าครูมัธยมศึกษาที่ฟังวิทยุนาน ๆ ครั้ง เป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวดีกว่าครูมัธยมศึกษาที่ฟังวิทยุประจำ แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างทางด้านสถิติ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความรู้และทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่ฟังวิทยุเป็นประจำและนาน ๆ ครั้ง

๔.๒ ความถี่ของการอ่านหนังสือพิมพ์ เปรียบเทียบความรู้ต่อเรื่องประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำและนาน ๆ ครั้ง ผลการศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญในเรื่องความรู้เกี่ยวกับประชากรและการวางแผนครอบครัวระหว่างครูมัธยมศึกษาทั้ง ๒ กลุ่ม แต่พบว่า ครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำและนาน ๆ ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อเรื่องประชากรศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำและนาน ๆ ครั้ง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องทัศนคติต่อประชากร และการวางแผนครอบครัว แต่ปรากฏว่า ครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ มีทัศนคติไปในทางที่ถูกต้องต่อเรื่อง เพศศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์นาน ๆ ครั้งอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ยังพบว่า ความรู้และทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัวและทัศนคติ เกี่ยวกับเพศศึกษาของครูมัธยมศึกษาที่สนใจอ่านข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ และพบว่า ครูมัธยมศึกษาที่สนใจอ่านบทความมีความรู้ เรื่อง เพศศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาที่สนใจอ่านข่าวอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ ได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาระหว่าง
ครูมัธยมศึกษาที่เดินทางเข้าไปในเขตเมืองเป็นประจำ และครูมัธยมศึกษาที่เดินทางเข้าเขต
เทศบาลเมืองเป็นครั้งคราว ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประ-
ชากร การวางแผนครอบครัวและเพศศึกษาของครูมัธยมศึกษาทั้ง ๒ กลุ่ม ไม่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น ความถี่ของการเดินทางเข้าไปในเขตเทศบาลเมือง
จึงไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษา

การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาระ-
หว่างครูมัธยมศึกษาที่เดินทางเข้าไปในกรุงเทพมหานครเป็นประจำและครั้งคราว ผลการ
ศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับประชากรและเพศศึกษาของครูมัธยมศึกษาทั้ง ๒ กลุ่ม ไม่มีความ
แตกต่างกัน แต่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผน-
ครอบครัวและเพศศึกษาระหว่างครูมัธยมศึกษาทั้ง ๒ กลุ่ม มีความแตกต่างกันที่ระดับ
๐.๐๕

นอกจากนี้ ยังพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้เกี่ยวกับประชากร การ
วางแผนครอบครัวและเพศศึกษา และทัศนคติต่อเรื่องประชากรและเพศศึกษาระหว่างครู
มัธยมศึกษาที่เคยอยู่และไม่เคยอยู่ในกรุงเทพมหานคร แต่ทัศนคติต่อเรื่องการวางแผน
ครอบครัวของครูมัธยมศึกษาทั้ง ๒ กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕
และยังพบว่าความรู้และทัศนคติต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัวและเพศศึกษา
ระหว่างครูมัธยมศึกษาที่เคยอยู่กรุงเทพฯ เป็นเวลาน้อยกว่า ๕ ปี ระหว่าง ๕-๑๐ ปี
และมากกว่า ๑๐ ปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

การศึกษาความคิดเห็นต่อหลักสูตรและเนื้อหาประชากรศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ผลการศึกษาพบว่า ครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๒.๒ เห็นด้วยกับการบรรจุหลักสูตร
ประชากรศึกษาเพื่อสอนในโรงเรียน และร้อยละ ๕๐.๔ ต้องการให้สอนประชากรศึกษา
ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นต้นไป ครูมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๘๓.๓ เป็นกลุ่มที่
ต้องการให้สอนเนื้อหาประชากรเกี่ยวกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศไทยในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น และครูมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๗๐.๑ ต้องการให้สอนเนื้อหาประชากร

เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ทวีป และโลก ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๑.๒ ต้องการให้สอนประชากรศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยวิธีการสอดแทรก ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน แต่ครูมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๗๐.๑ ต้องการให้สอนเนื้อหาประชากรศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๗.๐ ต้องการให้ครูหมวดสังคมศึกษารับหน้าที่สอนประชากรศึกษา

นอกจากนี้พบว่า ครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๗๐ เห็นด้วยกับหลักสูตรประชากรศึกษาที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ก็ยังพบว่าความเห็นของครูมัธยมศึกษาต่อการสอนเนื้อหาประชากรศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ นั้น สอดคล้องกับการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน และปรากฏว่าครูมัธยมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๘๘.๖ ร้อยละ ๘๔.๕ ร้อยละ ๘๐.๓ และร้อยละ ๘๓.๖ เห็นว่า ควรบรรจุเนื้อหาคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อม การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษาไว้ในหลักสูตรประชากรศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามลำดับ โดยครูมัศึกษาร้อยละ ๕๔.๒ ร้อยละ ๖๔.๒ และ ร้อยละ ๔๒.๗ ต้องการให้สอนเนื้อหาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และเพศศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ ๔๘.๕ ต้องการให้สอนเนื้อหาการวางแผนครอบครัวในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อที่น่าสังเกตคือ สื่อมวลชนเป็นแหล่งสำคัญที่เป็นที่มาของความรู้ด้านประชากรศึกษาของครูมัธยมศึกษา และมีครูมัธยมศึกษาเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ ๗๓.๐ ที่ไม่ทราบว่า มีหน่วยงาน องค์กร สมาคม หรือสถาบันใดบ้างที่ให้ความรู้ด้านประชากรศึกษา และมีครูมัธยมศึกษาถึงร้อยละ ๙๖.๑๐ ที่ต้องการความรู้ด้านประชากรเพิ่มเติม

จากข้อสรุปดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาประกอบกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้แล้ว อาจสรุปผลได้ดังนี้

๑. จากสมมติฐานที่ว่า "ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาน่าจะไม่ต่างกันตามเพศ" ผลการศึกษานี้ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๒. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูมัธยมศึกษาที่มีอายุมากน่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาคือว่าคนโสด" ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๓. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูมัธยมศึกษาที่สมรสแล้วน่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาคือว่าคนโสด" ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๔. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูมัธยมศึกษาที่มีรายได้สูงกว่า น่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาคือว่าครูมัธยมศึกษาที่มีรายได้น้อยกว่า" ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๕. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงหรือเคยมีประสบการณ์ในการศึกษาด้านประชากรมาก่อนน่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาประชากรศึกษามากกว่าครูมัธยมศึกษาต่ำ หรือไม่เคยมีประสบการณ์ในการศึกษาด้านประชากรมาก่อนเลย" ผลการศึกษานี้ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๖. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูมัธยมศึกษาตอนปลายน่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาคือว่าครูมัธยมศึกษาตอนต้น" ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๗. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูมัธยมศึกษาในเขตเมืองน่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาคือว่าครูมัธยมศึกษาที่อยู่ในชนบท" ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

๘. จากสมมติฐานที่ว่า "ครูที่อ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุเป็นประจำน่าจะมีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษาคือว่าครูมัธยมศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุนาน ๆ ครั้ง" ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครูมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา ๖ ต่อประชากรศึกษาในครั้งนี ทำให้ทราบว่าครูมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ ต่อเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษา ดีหรือไม่เพียงใด และมีทัศนคติต่อเรื่องดังกล่าวไปในทิศทางใด ตลอดจนได้ทราบความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตรและเนื้อหาประชากรศึกษาที่ดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการศึกษานี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนด้านประชากรศึกษาอันเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ในด้านวิชาการ โดยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาเรื่องนี้ในรายละเอียดต่อไป รวมทั้งจะเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาสมมติฐานเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของครูต่อประชากรศึกษา

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะข้อคิดเห็นดังต่อไปนี้

ในด้านผู้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชากรศึกษา

๑. ควรได้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับขนาด องค์ประกอบ และการกระจายตัวของประชากร ตลอดจนปัญหาอันเนื่องมาจากการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว
๒. ควรได้มีการเผยแพร่ความหมายเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว วัตถุประสงค์ของการวางแผนครอบครัว ความสำคัญของการวางแผนครอบครัว การป้องกันการปฏิสนธิ
๓. ควรได้มีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา ความหมายของเพศศึกษา ความสัมพันธ์ทางเพศ ระบบอวัยวะสืบพันธุ์ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ การเจริญเติบโต และพัฒนาการทางเพศ กามโรค และความผิดปกติทางเพศ

ในด้านผู้วางแผนการศึกษาของชาติ

๑. ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับเรื่องประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษา ให้ครูมัธยมศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ มองเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการนำเนื้อหาเกี่ยวกับประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษา เข้าสู่ระบบโรงเรียน

๒. ควรจัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชากร การวางแผนครอบครัว และเพศศึกษาทั้งโดยทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

๓. ควรเผยแพร่ให้ครูมัธยมศึกษาทราบว่า มีหน่วยงาน สมาคม องค์กรใดบ้างที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชากรศึกษา เพื่อครูมัธยมศึกษาจะได้มีโอกาสในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

ในด้านผู้ที่ทำการศึกษาและวิจัยต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบความรู้และทัศนคติด้านประชากรศึกษาระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาและนิสิตในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

๒. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติด้านประชากรศึกษาของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง เขตชานเมือง และเขตชนบท

๓. ควรมีการศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อประชากรศึกษา

๔. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติด้านประชากรศึกษาระหว่างครูที่สอนโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล

๕. ควรมีการศึกษาความรู้ และทัศนคติด้านประชากรศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรการศึกษาของนักเรียน